

Άρειος Πάγος 12/1985, Τμ. Β'

Πηγή: Ε.Ε.Δ. 45/86 σελ. 60

Περίληψη: Ατύχημα ναυτικού από βίαιο συμβάν με συνέπεια ανικανότητα προς εργασία ή θάνατο. - Εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις περί αποζημιώσεως εξ εργατικού ατυχήματος. - Στο πλήρωμα περιλαμβάνονται όλοι οι εργαζόμενοι επί του πλοίου με μισθό για την εξυπηρέτηση της αποστολής του πλοίου αδιαφόρως του είδους της παρεχομένης εργασίας, της εγγραφής ή μη στο ναυτολόγιο ή της ασφαλίσεως ή μη στο ΝΑΤ. - Εργαζόμενος επί πλοίου υπαγόμενος στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. και όχι του ΝΑΤ υποστάς εργατικό ατύχημα. - Απαλλαγή εργοδότη από την ευθύνη αποζημιώσεως κατά τον ν. 551/1915, εκτός εάν τον βαρύνει δόλος.

Κυριότερες διατάξεις: Κ.Ι.Ν.Δ. (ν. 3816/1958) άρθρ. 53, 66. Α.ν. 1846/1951 άρθρ. 34 § 2, 60 § 3, Ν. 551/1915 άρθρ. 2.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. ΙΩ. ΓΟΥΡΝΑΣ

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. ΑΡΙΣΤ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΪΟΥ

Δικηγόροι οι κ.κ. Β. Βενέτης, Ν. Γαλεάδης, Ξ. Σπηλιωτόπουλος

Κατά το άρθρον 1 του β.δ. της 23.7/25.8.1920 "περί κωδικοποιήσεως του νόμου περί ευθύνης προς αποζημίωσιν των εξ ατυχήματος εν τη εργασία παθόντων εργατών και υπαλλήλων", ατύχημα εκ βιαιού συμβάντος επερχομένου εις εργάτην ή υπάλληλον των εν άρθρω 2 εργασιών και επιχειρήσεων παρέχει εις τα κατά τας διατάξεις του νόμου τούτου δικαιούμενα πρόσωπα δικαίωμα αποζημιώσεως απέναντι του κυρίου της επιχειρήσεως, οσάκις τούτο επήλθε εν τη εκτελέσει της υπηρεσίας ή εξ αφορμής αυτής. Κατά το άρθρ. 66 του ν. 3816/1958 περι Κ.Ι.Ν.Δ., περιλαμβανόμενον εις τον τέταρτον τίτλον αυτού περί πληρώματος επί ατυχημάτων εκ βιαιού συμβάντος, εάν ο ναυτικός υπέστη εξ αυτών ανικανότητα προς εργασίαν ως και εν περιπτώσει θανάτου αυτού, εφαρμόζονται και αι ειδικαί διατάξεις περι αποζημιώσεως των εξ ατυχημάτων εν τη εργασία παθόντων (Ολ. Α.Π. 178/1976, Α.Π. 1026/1980, Α.Π. 142/1981). Κατά την αληθή δ' έννοιαν των διατάξεων των άρθρων 53 επ. του Κ.Ι.Ν.Δ. εις το πλήρωμα περιλαμβάνονται πάντα τα επί μισθώ επί του πλοίου εργαζόμενα πρόσωπα, τα οποία είναι εργατικώς τεταγμένα ως εκ του προορισμού αυτού εις εκπλήρωσιν του σκοπού της δι' ην προωρίσθη αποστολής τους, αδιαφόρως του είδους της παρεχομένης εργασίας, ως και της εγγραφής ή μη αυτών εις το ναυτολόγιον του πλοίου ή της ασφαλίσεως αυτού εις Ν.Α.Τ.. Ούτως θεωρούνται ως πλήρωμα του πλοίου και πρόσωπα μη παρέχοντα καθαρώς ναυτικές εργασίας, αλλ' ετέρας γενικής φύσεως τοιαύτας, της εργασιακής αυτών σχέσεως διεπομένης υπό των ειδικών διατάξεων του Κ.Ι.Ν.Δ. Εξ άλλου εις την ασφάλισιν του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου υπάγονται κατά τας συνδεδασμένας διατάξεις των άρθρων 1 και 3 ν. 3170/1955, ως το τελευταίον ετροποποιήθη δι' άρθρ. 2 ν. 3170/1955, ως το τελευταίον ετροποποιήθη δι' άρθρου 2 ν. 4502/1966, υποχρεωτικώς οι Έλληνες απογεγραμμένοι ναυτικοί, ανήκοντες εις συγκεκριμένον πλήρωμα και ασκούντες κατά σύνηθες επάγγελμα ναυτικήν εργασίαν εν πλοίω, ενώ κατά το άρθρ. 9 του υπ' αριθ. 87/1969 ν. δ/τος "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων των ν. 3170/1955 και 4502/1966, ορίζεται ότι αλλοδαποί εργαζόμενοι επί ελληνικών πλοίων εχόντων συγκεκριημένον πλήρωμα ως και ημεδαποί μη απογεγραμμένοι ναυτικοί δεν υπόκεινται εις καταβολήν εισφορών, εφ' όσον δεν καταλαμβάνουν οργανικήν θέσιν ή δεν ανήκουν εις ναυτικήν ειδικότητα. Ούτοι καταχωρούνται εις ειδικάς σελίδας προσηρτημένας εν τω ναυτολογίω, περί των λεπτομερών κανονισμός θα ορίση και δεν θεωρούνται ευρισκόμενοι εις ασφαλιστικήν σχέσιν μετά του Ν.Α.Τ. Τέλος, εκ των διατάξεων των άρθρων 60 § 3 και 34 § 2 του διά του ν. 2113/1952 κυρωθέντος α.ν. 1846/1951 "Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων", προκύπτει ότι εάν το εργατικόν ατύχημα επήλθεν εις ασφαλιστέον εις το Ι.Κ.Α. και δεν οφείλεται εις δόλον του εργοδότη ή των υπ' αυτού προστηθέντων, ο εργοδότης απαλλάσσεται της εκ των διατάξεων του Α.Κ. διά την περιουσιακήν ζημίαν ή του ν. 555/1915 ευθύνης προς αποζημίωσιν. Εκ του συνδυασμού των διατάξεων τούτων προκύπτει ότι εάν ο επί του πλοίου ναυτολογηθείς και εργαζόμενος, μη απογεγραμμένος όμως ως ναυτικός δεν υπάγεται εις την ασφάλισιν του Ν.Α.Τ., αλλ' ασφαλιζεται εις το Ι.Κ.Α. διά τους κλάδους ασθενείας και συντάξεως, ανεξαρτήτως εάν κατέχη οργανικήν θέσιν εις το πλοίον ή ανήκει εις ναυτικήν ειδικότητα. Εάν δε υποστή εργατικόν ατύχημα, ο εργοδότης του απαλλάσσεται εν όψει των ανωτέρω ειδικών διατάξεων της υποχρεώσεως προς καταβολήν της υπό του ν. 551/1915 προβλεπομένης αποζημιώσεως του παθόντος. Και τούτο διότι εν ανυπαρξία δόλου μόνη προϋπόθεσις απαλλαγής του εργοδότη εκ της ως άνω ευθύνης είναι κατά τα εκτεθέντα, ότι ο εκ του εργατικού ατυχήματος παθών είναι ασφαλιστέος εις το Ι.Κ.Α., ουδεμία δε διάκρισις γίνεται ή εξαίρεσις εις βάρος του εργοδότη καθιερούται με κριτήριον είτε το είδος ή την φύσιν της παρεχομένης υπό του παθόντος εργασίας είτε του τόπου της παροχής αυτής κατά τον χρόνον

του ατυχήματος. Εν προκειμένω, ως προκύπτει εκ της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, το δικάσαν Εφετείον εδέχθη ότι ο αναιρεσείων, ο οποίος δεν είναι απογεγραμμένος ναυτικός και δεν ανήκει εις ναυτικήν ειδικότητα, εναυτολογήθη ως χειριστής πλυντηρίου και σιδερωτηρίου επί του εις την αναιρεσίβλητον ανήκοντος και ελληνικήν σημαίαν φέροντος μεσογειακού-τουριστικού πλοίου "Atalanth" 8.537 τόννων D.M. 1/4τι κατά την διάρκειαν της εργασίας του υπέστη εργατικόν ατύχημα μη οφειλόμενον εις δόλον της εργοδότηδος του, δοθέντος ότι ενεπλάκη ο καρπός της αριστεράς του χειρός εις τον κύλινδρον του σιδερωτηρίου με αποτέλεσμα να υποστή σύνθλιψιν των πέντε δακτύλων και εγκαύματα δευτέρου βαθμού και τρίτον, κατέστη δε μόνιμως μερικώς ανίκανος προς εργασίαν. 1/4τι ετύγχανε ούτος κατά τον χρόνον του ατυχήματος ησφαλισμένος εις το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εις το οποίον υπεβλήθη και η περί τούτου δήλωσις. 1/4τι κατά ταύτα δεν υφίσταται υποχρέωσις της εργοδοτρίας του προς καταβολήν της κατά τας διατάξεις του ν. 551/1915 αποζημιώσεως. Ακολουθώς δε μετ' εξαφάνισιν της πρωτοδίκου αποφάσεως απέρριψε την αγωγήν περί καταβολής εις τον αναιρεσειόντα αποζημιώσεως διά το εις βάρος του επισυμβάν εργατικόν ατύχημα. Ούτως αποφηνάμενον το Εφετείον δεν παρεβίασε τας προπαρατεθείσας διατάξεις και ο περί του εναντίου τρίτος λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. (Επικυρώνει την 816/1982 Εφετ. Πειραιώς).